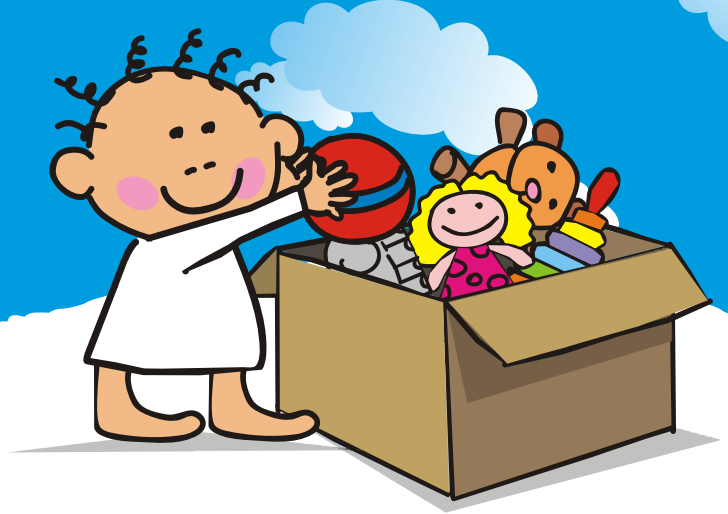

unicef
BM Çocuk Fonu

Belarus Cumhuriyeti
Sağlık Bakanlığı

unicef
BM Çocuk Fonu

BM Çocuk Fonu (UNICEF)
Belarus Cumhuriyeti Temsilciliği
e-posta: unicef@tut.by

**ÇOCUĞUN BAĞIMSIZ
OLMASINA YARDIMCI
OLALIM**

2-2,5 yaşındaki sağlıklı bir bebek pek çok şey yapabilir. Nihayet yürümeyi, koşmayı öğrenmiştir; soru sorabilir, isteklerini ve arzularını ifade edebilir. Yeni fırsatlar bebeği sonsuz sayıda denemeye iter ve onda bir bağımsızlık açlığı uyandırır.

Çocukların iradesi ve kendini kontrol etme yeteneği bu dönemde oluşmaya başlar. Hepimiz çocuğumuzun sorumluluk sahibi ve bağımsız bir insan olarak yetişmesini isteriz. Sevgi dolu, ilgili ve etkili ebeveynler olarak bunu yapmasına yardımcı olabiliriz.

Çocukların kendileri için erişilebilir olan basit görevleri yapmaktan ne kadar mutlu olduklarını izleyin. Bir yetişkinin yardımıyla mağaza tezgâhlarından ürün seçmeye yardımcı olabilir, bir miktar parayı elinde tutabilir ve satın alınan ürünlerin taşınmasına yardımcı olabilirler. Üç yaşındaki bazı çocuklar tuvaleti kendi başlarına kullanabilir. Küçük çocuklar genellikle bağımsız olarak yemek yemeye, yemek ve kıyafet seçimlerinde söz sahibi olmaya ve yemek pişirme işine dâhil olmaya heveslidirler. Çoğu çocuk televizyonu veya videoyu açık kapatmayı çabucak öğrenir. Ancak hangi programların çocukları için uygun olup olmadığına karar vermek ebeveynlerin sorumluluğudur.

Küçük çocukların bağımsızlığının artıları ve eksileri vardır. Bu yaştaki çocukların bildik sürtüşmeleri vardır; ancak bu, kimsenin bu tür yüzleşmelerle nasıl başa çıkacağını tam olarak bildiği anlamına gelmez. Yapılacak en mantıklı ve önemli şey, daha yakın hissettiğiniz ve tamamlayabileceğinizden emin olduğunuz şeyi yapmaktır.

İlk şey bebeğinizi "koşulsuz" sevmek ve kabul etmektir. Bu, yaptıklarından veya davranışlarından hoşlanmayabileceğiniz, ancak ne olursa olsun onu sevmeye devam edeceğiniz anlamına gelir. Sevgiyi öğütü öğretmek zordur. Muhtemelen çocuklarımızdan öğrendiğimiz bir şeydir.

Ebeveynliğin kontrol ve etkinlik gibi yönleriyle ilgili olarak psikologlar, gerekli ebeveyn kontrolünü sürdürürken çocuğun bağımsızlığını etkili bir şekilde geliştirmeye yardımcı olmak için aşağıdaki ipuçlarını sunmaktadır.

- Çocuğunuzu uygun davranışları için övmekten çekinmeyin.
- Ona yeteneklerini aşmayan, idare edebileceği görevler verin.
- Önce göster, birlikte yapın.
- Yeni yürümeye başlayan çocuğunuzun başarısızlığı karşısında hatasını açıklamaya çalışın ve ona cesaret verin.
- Çatışma durumlarında seçenekler sunun ve müzakere etmeye çalışın.
- Çocuğunuza ne istediğini ve nasıl hissettiğini kelimelere ifade etmeyi öğretin.
- Yasaklar her ne kadar gerekli olsa da sınırlı olmalıdır. İtaatsizlik karşısında çocuğun dikkatini başka bir şeye yönlendirmeye çalışırsak daha başarılı oluruz.
- Ebeveynlik süreci, çocuğun kabul edilebilir davranışların sınırlarını net bir şekilde anlayabilmesi için neyin mümkün olduğunu belirlemekle ilgili olmalıdır. Çocuk için güvenli bir alan düzenlemenin tamamen ebeveynlere bağlı olduğunu unutmayın.

Ayşe yaklaşık 4 yaşında zeki ve cevval bir kız çocuğudur. Erkenden uyanır ve anaokuluna giderken kararlı bir şekilde kıyafetlerini seçmek için gardıroba gider. Annesi, Ayşe'nin ısrarla en iyi kıyafetlerini seçmesinden ve eve giysileri kirli olarak dönmesinden memnun değildir. Anne bu düzeni değiştirmeye karar verir. Gardırobu güvenli bir şekilde kilitler, ancak kızının birini giymesi için önceden 2 takım kıyafet bırakır. İşe yaramıştır, bu kıyafet savaşları azalmıştır. Ayşe de zor durumda kalmamıştır, çünkü hâlâ seçme hakkına sahiptir.

Emre 44 aylık, çok aktif ve meraklı küçük bir çocuk. Sık sık "Ben kendim yaparım." diyor ve sınırlamaları kabul etmek onun için hâlâ zor. Emre, ebeveynlerini çok seviyor ve onları taklit etmek istiyor, örneğin anne babasıyla aynı saatte yatmak istiyor. Ve neden bir oyunun ya da TV programının en ilgi çekici anında yatması gerektiğini anlamıyor. Her yatma vakti Emre ve ailesi için bir savaşa dönüşüyor. Ebeveynler Emre ile konuştu. Çocuğun neden daha fazla uykuya ihtiyacı olduğunu açıkladılar, Emre'ye yatması gerektiğinde saat akrebinin nerede olacağını gösterdiler. Akşam yemeğinden hemen sonra ve yatmadan bir süre önce bunu ona hatırlattılar. Ayrıca Emre'nin oyun oynamak ya da televizyon izlemek gibi bir seçeneği vardı, bu da tartışıldı ve onun görüşü dikkate alındı. Öyle ya da böyle, ebeveynler rutine sadık kalmaya çalıştılar. Emre yavaş yavaş buna alıştı ve çoğu zaman kendi başına yatıp neşeli ve dinç bir şekilde uyandı.

Ece'nin ailesi üzgün ve şaşkıncıdır. Küçük kızları henüz 2 yaşındadır ama neredeyse hiç aktif konuşamıyor. Bununla birlikte şüphesiz çok zeki bir kızdır ve diğer tüm açılardan yaşına uygun olarak gelişmekte ve kendisine yöneltilen konuşmaları anlamaktadır. Anne çok geçmeden aşırı korumacı ve uyanık olduğu için kızına konuşma konusunda hiçbir zorluk çıkarmadığını fark eder. Anne, her şeyi kelimeler olmadan anlar ve Ece'nin istediği herhangi bir şeyi kız daha konuşmadan yerine getirir. Anne daha az anlayışlı olmaya karar verir, kızın jestlerini ve isteklerini ifade eden seslerini "anlamazlıktan gelir." Bu, Ece'yi isteklerini kelimelerle ifade etmeye teşvik etmiş ve anne kısa süre içinde Ece'nin çok zeki ve konuşkan bir kız olarak büyüdüğüne ikna olmuştur.

Küçük bir çocuğun gelişiminde ihtiyaç duyduğu en önemli şeyin annenin bakımı, sevgisi ve koruması olduğu bir dönem vardır. Ardından bebeğin belirli kurallarla tanışmasının gerektiği an gelir. Aslında bu dönemler birbiriyle örtüşür. Bu, koşullu bir ayrımıdır. Bebeklik döneminden sonra bebeğin kurallara yavaş yavaş alıştığını, bazılarını zevkle kabul ettiğini (örneğin yürüyüşler) bazılarına karşı nötr olduğunu bazılarınınsa (oyunu bırakma, oyuncakları toplama, zamanında yatma) bebekte uzun süre protestolara neden olabileceğini şartlı olarak söyleyebiliriz.

EBEVEYN SEVGİSİ, ENERJİSİ VE ÇOCUĞUN GELİŞİM ÖZELLİKLERİNİ İYİ BİLMESİ SAYESİNDE EBEVEYNLER ÇOCUKLARININ KENDİNİ KONTROL EDEBİLMESİNE, DIŞ TALEPLER İLE İÇ İSTEKLERİ ARASINDA İLİŞKİ KURABİLMESİNE VE SONUÇ OLARAK BAĞIMSIZLIĞI ÖĞRENMESİNE YARDIMCI OLABİLİRLER.

UNUTMAYIN Kİ YETİŞTİRME TARZI NE OLURSA
OLSUN, BİR ÇOCUK KARŞILIKLI ANLAŞMALARA
VE ÇIKARLARA SAYGI DUYULAN AMA
HERKESİN KENDİNİ ÖZGÜR HİSSETTİĞİ BİR
AİLEDE BÜYÜDÜĞÜ TAKDİRDE ÇOCUK
KESİNLİKLE BU TİP BİR İLİŞKİYİ SÜRDÜRMEYE
ÇALIŞACAK VE DİĞER İNSANLARLA BAĞ
KURACAKTIR.

Kaynaklar:

1. S.K.Nartova-Bochaver, G.K.Kislitsa, A.V.Potapova.
"Bir aile psikoloğuna 140 soru", Moskova, 2002.
2. Judith Trawell. "Çocuğunuz 3 yaşında", Moskova, 1996.
3. "Bir yaşından üç yaşına kadar çocuğun kişilik gelişimi",
hazırlayan: V.N. İlyina, Ekaterinburg, 2004.

Şehir Klinik
Çocuk Psikiyatri Dispanseri Psikoloğu
E. V. Navitskaya

